

Verksamhetsplan 2021

för Gästrikvatten inklusive dotterbolag

Innehåll

1. Inledning	3
2. Strategiska mål, fokusområden och indikatorer för 2021	3
2.1 Stort förtroende för våra VA-tjänster	3
2.2 Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare	4
2.3 Långsiktigt hållbar VA-försörjning.....	4
2.4 Ekonomi i balans	5
3. Internbudget och investeringsbudget 2021	6
3.1 Gästrike Vatten AB.....	6
3.2 Gävle Vatten AB	6
3.3 Hofors Vatten AB	8
3.4 Ockelbo Vatten AB	8
3.5 Älvkarleby Vatten AB	9
3.6 Östhammar Vatten AB	9

1. Inledning

Verksamhetsplanen beskriver inriktning och fokusområden för såväl det övergripande arbetet inom Gästrike Vatten koncernen som aktiviteter för respektive dotterbolag. Till verksamhetsplanen finns en internbudget och investeringsbudget för året samt för investeringar en plan och utblick som sätter de ekonomiska ramarna till respektive del av verksamhetsplanen.

Utgångspunkten för verksamhetsplanen är vårt uppdrag; ansvar för kommunal VA-försörjning och att bidra till en hållbar samhällsutveckling i våra fem kommuner.

I arbetet med verksamhetsplanen har prioritering gjorts för att på bästa sätt uppfylla uppdraget. Hänsyn och anpassning har gjorts till rådande förutsättningar; främst personella resurser inklusive möjligheten att ta in konsulter, ekonomiskt utrymme i varje bolag samt interna och externa behov. Viss hänsyn har tagits till rådande Covid-19 pandemi men det är i nuläget inte möjligt att fullt ut se de långsiktiga eller lokala konsekvenserna. Det har även varit svårt att fullt ut ta hänsyn till vad nya centrala kollektivavtal och efterföljande lönerrevision för 2020 och 2021 innebär i kostnad och tidplan för detta.

2. Strategiska mål, fokusområden och indikatorer för 2021

De strategiska målen utgår från perspektiven; Invånare och kunder, Medarbetare, Hållbar samhällsutveckling och Ekonomi. Till varje strategiskt mål har ett antal fokusområden valts ut, de utgör grund för vilka aktiviteter som ska prioriteras. Indikatorerna är tillsammans med genomförande av aktiviteterna ett stöd för att bedöma om vi förflyttar oss i riktning mot målet. Samtliga avdelningar berörs av och bidrar till måluppfyllelsen.

2.1 Stort förtroende för våra VA-tjänster

Målet innebär att vi har en driftsäker VA-försörjning och säkra leveranser av god kvalitet till invånare och kunder i samtliga kommuner. Även en hög tillgänglighet och tydlig information som ger god service.

Under 2021 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet.

Goda samarbetsformer – Öka dialog med företagskunder kring till exempel smart vattenanvändning och analys av VA-behov.

Servicenivå – Ta fram mål, nyckeltal och indikatorer för att minimera oplanerade driftstörningar, underlätta vid nyetableringar, etc.

Tydlig taxa – Ta fram underlag för taxe-konstruktion och nivåer för kommande år inklusive en kommunikationsplan för ökad tydlighet och transparens.

Indikatorer:

- **Hög tillgänglighet > 95 %**
Målvärdet beskriver andelen samtal som besvaras under enheten Kunds öppettider.
Ansvar för mätning och analys: Enhet Kundtjänst

- **Hälsomässigt säkert vatten > 99 %.**
Målvärdet beskriver andelen vattenprover som är tjänliga enligt fastställt kontrollprogram.
Ansvar för mätning och analys: Enhet Drift Vatten

2.2 Hållbar organisation och attraktiv arbetsgivare

Målet innebär att vi har en bra arbetsmiljö med engagerade medarbetare. Vi har ett aktivt ledar- och medarbetarskap.

Under 2021 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet.

Ledarutveckling – Utveckla det aktiva ledarskapet.

Medarbetarskapsutveckling – Utveckla det aktiva medarbetarskapet.

Organisationsutveckling – Tydliggöra behov och förutsättningar för att ta fram långsiktiga bemannings- och kompetenslösningar.

Indikatorer:

- **Ökat engagemangsindex**
Index för medarbetarengagemang ska öka under året som en effekt av de aktiviteter som genomförs.
Ansvar för mätning och analys: Verksamhetsstöd
- **Ökat ledarindex**
Index för ledarskap ska öka under året som en effekt av de aktiviteter som genomförs.
Ansvar för mätning och analys: Verksamhetsstöd

2.3 Långsiktigt hållbar VA-försörjning

Målet innebär att vi har en låg miljöpåverkan, god hushållning av resurser och en robust vattenförsörjning. Vi tillgodoser dagens behov och kan möta tillväxt, utan att äventyra kommande generationers möjligheter.

Under 2021 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet.

God status på ledningsnätet - Förstärkt arbete för att minska mängden dricksvatten som läcker ut från ledningsnätet eller olovligen tas ut samt för att minska mängden av annat vatten, sk ovidkommande) i våra spillvattenledning. Exempel på ovidkommande vatten kan vara anslutet dagvatten, anslutet dräneringsvatten samt inläckage från marken om ledningarna inte är täta.

Möta anslutningsbehov – Fortsatt arbete för att tydliggöra vilken VA-kapacitet som finns idag och hur det svarar mot dagens och framtida behov, möjliga lösningar inklusive tidplan och kostnader för att ta fram investeringsplan för ökad kapacitet och utbyggnad.

Skapa robust VA-försörjning – Fortsatt arbete för att öka leveranssäkerhet och långsiktigt hållbara VA-tjänster.

Stärkt säkerhetsskydd – Fortsatt arbete för att säkerställa fysiskt säkerhetsskydd och att information om våra samhällsviktiga anläggningar hanteras på ett bra sätt av såväl medarbetare, styrelseledamöter som entreprenörer, konsulter och leverantörer.

Indikatorer:

- **God tillståndshantering > 99 %**
Målvärdet beskriver andelen miljödömmar för vattenuttag och tillstånd/villkor för avloppsreningsverk som klaras för år/max eller medelvärden.
Ansvar för mätning och analys: Avdelningarna Produktion samt Teknik & utveckling
- **Vattenförluster < 25 %**
Målvärdet beskriver avvikelser mellan debiterad mängd vatten och producerad mängd vatten.
Ansvar: Avdelning Teknik & utveckling

2.4 Ekonomi i balans

Målet innebär att vi har rätt nivå på brukningsavgift och anläggningsavgift utifrån ett 5-årsperspektiv.

Under 2021 kommer aktiviteter kopplade till nedanstående fokusområden prioriteras för att förflytta oss mot det strategiska målet.

Ökad transparens i budgetarbetet – Fortsatt utveckling av arbetsätt och delaktighet för ökad förståelse samt ökad tidshorisont över åren

Förenklad uppföljning - Med en väl grundad budget kan uppföljningen utvecklas med en aktiv avvikelshantering och säkra prognoser

Effektiv verksamhet – Fortsatt utveckling av arbetsätt för att använda resurser och system på ett effektivt sätt

Indikatorer:

- **Resultat i balans +/- 5 % (dotterbolag)**
Målvärdet visar totala intäkter i förhållande till kostnader över en treårsperiod. Det ger en beskrivning av om det är balans i ekonomin och uppfyllande av självkostnadsprincipen.
Ansvar för mätning och analys: Enhet ekonomi
- **Utfall kontra prognos +/- 5 %**
Målvärdet visar effektivitet i prognosarbetet och kännedom om verksamheten.
Ansvar för mätning och analys: Enhet ekonomi

3. Internbudget och investeringsbudget 2021

Internbudget 2021 och Investeringsbudget 2021 med utblick för kommande år ligger som stöd till verksamhetsplanen.

3.1 Gästrike Vatten AB

Budget för kostnader är 110 mnkr. I detta finns budgetposterna Personalkostnader, Övriga externa kostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning.

Verksamhetsprojekt har brutits ut och i denna post ingår såväl kostnader av löpande karaktär såsom systemkostnader, licenser, föreningsavgifter, rekrytering och personalvård inklusive företagshälsa som kostnader för utvecklingsinsatser av engångskaraktär.

Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Implementering av inköpsstrategi
- Införande av nytt GIS-system
- Ta fram inriktning för långsiktig hantering av slam
- Ta fram inriktning för långsiktig utveckling av IT utifrån verksamhetens behov och lagkrav
- Utredda möjligheterna och konsekvenserna av att sälja tekniskt vatten för att avlasta dricksvattenförsörjningen
- Fortsatt utreda möjligheterna och konsekvenserna av ett ackrediterat laboratorium för hela Gästrike Vatten koncernens VA-verksamhet
- Fortsatt översyn av de dokument som styr koncernen tillsammans med ägarkommunerna samt strukturera samarbetet
- fortsatt arbete med översyn av taxornas konstruktion, nivå och allmänna bestämmelser (ABVA).
- Aktiviteter inom respektive fokusområde för att förflytta oss mot de strategiska målen

Budget för investering är 1 mnkr och avser inventarier (möbler), system och koncerngemensam utrustning (tex dricksvattentank och släpvagn).

3.2 Gävle Vatten AB

Budget för kostnader är 184 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. I verksamhetsprojekten ingår det som tidigare benämndes större underhållsåtgärder. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Ansökan om ledningsrätter
- Underlag för reviderat vattenskyddsområde Gävle-Valboåsen, flerårsprojekt
- Fortsatt provpumpning av ny brunn i Valbo, flerårsprojekt
- Förbättrad beredning i Valbo vattenverk samt källspårning av PFAS, flerårsprojekt
- Fortsatt arbete för Vattenförsörjning Mon, Älvkarleby kommun, flerårsprojekt (huvuddel av kostnad ligger som nyinvestering)
- Fortsatt utredning av nytt reningsverk i Gävle, flerårsprojekt (huvuddel av kostnad ligger som nyinvestering)
- Framtagande av långsiktig strategi för VA-försörjningen. Detta som underlag för utveckling av områdena Nybo, Överhärde/Rörberg samt norra kusten.

- Förberedelse utbyggnad av omvandlingsområde Åbyggeby
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätåtgärder (beteckningar och ventilbyte)

I övrigt sker deltagande i arbete inom Gävle kommunkoncern. Särskilt kan nämnas framtagande av Mark och vattenstrategi för Gävle-Valboåsen, programarbete med ny stadsdel på Näringen och Byggklar mark.

Budget för investeringar är 159 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är 47 mnkr. Huvuddelen avser förnyelse av VA-ledningar. I förnyelseplanen (saneringsplan) för ledningsnätet planeras åtgärder i Hemsta, Hagaström och Hamråde. Inom ramen för reinvesteringar planeras även fortsatt arbete med utbyte av pumpstation i Västra Kungsbäck (flerårsprojekt). Utbyte av pumpar i reningsverk och pumpstationer som är en del av det löpande större underhållet kostnadsförs som reinvestering.

Budget för nyinvestering är 55 mnkr. Dessa är fördelade på anpassning av befintligt nät för att möjliggöra fler anslutningar 2 mnkr, vattenförsörjning ca 30 mnkr och avloppshantering ca 20 mnkr.

Planerade nyinvesteringar för vattenförsörjning avser:

- Fortsatt arbete för Vattenförsörjning Mon, Älvkarleby kommun, flerårsprojekt (mindre del av kostnad ligger som Verksamhetsprojekt)
- Förbättrad beredning Totra vattenverk, flerårsprojekt
- Utökad beredning Valbo vattenverk, flerårsprojekt

Planerade investeringar för avloppshantering avser:

- Fortsatt arbete för Polersteg Duvbackens reningsverk, flerårsprojekt
- Fortsatt arbete för nytt reningsverk i Gävle, flerårsprojekt (mindre del av kostnad ligger som Verksamhetsprojekt)

Budget för exploateringar är 57 mnkr. I detta ingår utbyggnad till omvandlingsområdet Heliga Landet vid Storsjön och nya serviser vid anslutningar inom befintligt verksamhetsområde för VA. Utbyggnad pågår eller planeras att ske vid bland annat Gävle Bro, Stackbo, Engeshöjden, Godisfabriken, Ekorbäret och Järvsta.

Inom arbetet med nytt reningsverk i Gävle har förvärv av en fastighet genomförts och under kommande år kommer ytterligare förvärv som ett led i förberedelserna för ett utförande. Ingen budget för förvärv av fastigheter finns utan det lyfts i särskild ordning med styrelsen.

3.3 Hofors Vatten AB

Budget för kostnader är 29 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. I verksamhetsprojekten ingår det som tidigare benämndes större underhållsåtgärder. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Ansökan om ledningsrätter
- Ansöka om ändring av vattendom i Hammardammen
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)

Budget för investeringar är 9,5 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är 5,6 mnkr. Förnyelsen av VA-ledningar ca 2 mnkr avser mindre åtgärder. För de åtgärder som aktiveras av E16 (ca 6 mnkr under flera år) är tidplanen osäker och vid behov kommer ärenden lyftas för beslut och utökning av budget för 2021.

Utbyte av pumpar i reningsverk och pumpstationer som är en del av det löpande större underhållet kostnadsförs som reinvestering. Under året planeras ett antal större pumpbyten och åtgärder inom el.

Budgetpost för nyinvesteringar är 3,6 mnkr. Dessa avser främst en ny slamsilo vid Hofors reningsverk där arbetet fortlöper från 2020.

Inga exploateringar ligger i plan för 2021. Endast en budgetpost för förtätningar på 0,3 mnkr finns upptagen. Vid behov kommer ärenden lyftas för beslut och utökning av budget för 2021.

3.4 Ockelbo Vatten AB

Budget för kostnader är 17 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. I verksamhetsprojekten ingår det som tidigare benämndes större underhållsåtgärder. Bland verksamhetsprojekten aktiviteter inom följande områden:

- Ansökan om ledningsrätter
- Underlag för vattenskyddsområde i Åmot
- Mindre förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)

Budget för investeringar är 8 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är 3 mnkr. I förnyelseplanen (saneringsplan) för ledningsnätet planeras åtgärd bland annat efter

Norrmursvägen i Ockelbo centralort. Utbyte av pumpar i reningsverk och pumpstationer som är en del av det löpande större underhållet kostnadsförs som reinvestering.

Budgetpost för nyinvesteringar är 5 mnkr. Dessa avser främst fortsatt arbete med mer och bättre vatten genom inkoppling av ny överföringsledning mellan Mobyheden-Ockelbo centralort och åtgärder för förbättrad beredning på Källängets vattenverk.

Inga exploateringar ligger i plan för 2021. Endast en budgetpost för förtätningar på 0,1 mnkr finns upptagen. Vid behov kommer ärenden lyftas för beslut och utökning av budget för 2021.

3.5 Älvkarleby Vatten AB

Budget för kostnader är 30 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. I verksamhetsprojekten ingår det som tidigare benämndes större underhållsåtgärder.

Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Ansökan om ledningsrätter
- Fortsatt övergång till digitala vattenmätare hos kund med fjärravläsning som ett led att öka vår digitalisering. Med mer preciserad data ökar vi värdet för kunden och ger en bättre möjlighet att kontinuerligt följa upp vattenleveransen samt ha kontroll på till och från kund i ledningsnätet.
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)

Budget för investeringar är 11 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är 8 mnkr. Det avser förnyelse av VA-ledningar. I förnyelseplanen (saneringsplan) för ledningsnätet planeras åtgärder efter bland annat Långsand samt Vetegatan och Havregatan. Arbete med förnyelse av pumpstationen Kolningen fortlöper. Utbyte av pumpar i reningsverk och pumpstationer som är en del av det löpande större underhållet kostnadsförs som reinvestering.

Budgetpost för nyinvesteringar är 1 mnkr. Det avser främst fortsatt arbete med nya styrenheter (PLC) på vattenverk samt nya styrenheter (PLC) på pumpstationer som idag inte är uppkopplade mot övervakningssystemet.

Budgetpost för exploateringar är 2 mnkr vilket främst avser fortsatt utbyggnad av Liljebacken samt anslutningar inom verksamhetsområdet för VA. Inga andra exploateringar ligger i plan för 2021. Vid behov kommer ärenden lyftas för beslut och utökning av budget för 2021.

3.6 Östhammar Vatten AB

Budget för kostnader är 54 mnkr. I detta finns budgetposterna Verksamhetskostnader, Verksamhetsprojekt och Av- och nedskrivning. I verksamhetsprojekten ingår det som tidigare

benämndes större underhållsåtgärder. Bland verksamhetsprojekten planeras aktiviteter inom följande områden:

- Fortsatt ansökan om ledningsrätter
- Fortsatta grundvattenutredningar
- Fortsatt uppföljning Karö våtmark
- Utbyte till digitala vattenmätare vid mätarbyte hos kunder för ökad kontroll på vattenflöden och ökad enkelhet för kund
- Framtagande av strategi för VA-försörjningen i de östra delarna
- Deltagande i VA-planeringsarbete och Tillväxtstrategi
- Arbete med rutiner och information i samband med driftsättning av vatten från Tierp
- Utökade samarbetsformer med Uppsala Brandförsvaret
- Förbättringar av funktioner i vattenverk, reningsverk och pumpstationer. Del av kostnader till exempel pumpar kostnadsförs som reinvestering.
- Löpande fastighetsunderhåll och ledningsnätsåtgärder (beteckningar och ventilbyte)

Budget för investeringar är 87 mnkr. I detta ingår budgetposterna Exploateringar, Reinvesteringar och Nyinvesteringar.

Budgetpost för reinvesteringar av befintliga anläggningar och ledningsnät är 6 mnkr. Utbyte av pumpar i reningsverk och pumpstationer som är en del av det löpande större underhållet kostnadsförs som reinvestering.

Budgetpost för nyinvesteringar är 80 mnkr, huvuddelen, 70 mnkr, avser vattenledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda och driftsättning av denna. Fortsatt arbete kommer att ske år 2021-2023 med att installera ca 60 nya styrenheter (PLC) på anläggningar med en total budget på ca 13 mnkr. Arbetet är förskjutet i tid. I övrigt planeras arbete med

- Utbyggt reningsverk Alunda, flerårsprojekt
- Fortsatt arbete slambehandling i Gimo

Budgetpost för exploateringar är 1,3 mnkr vilket främst avser förberedelse för utbyggnad av Prästgårdshöjden i Alunda samt anslutningar inom verksamhetsområdet för VA. Då det finns osäkerhet i omfattning och tidplaner för utförande kommer ärenden vid behov lyftas för beslut och utökning av budget för 2021.